

שבת הקהילות המאורכות

אורזים לשבת – לקראת שבת מפגש

מטרות:

1. הבנת משמעותם של מימדים שונים של השבת עבור המשתתפים (דתיים, תרבותיים, רוחניים, רגשיים, מעשיים).
2. ביטוי תחושותיהם ועמדותיהם האישיות של המשתתפים ביחס לשבת ומיפויין.
3. קביעת נהלי השבת המשותפת בסמינר.
4. יצירת שינוי אווירה לקראת כניסת השבת.

אביזרים דרושים:

- * קטעי מקורות: "על השבת" - ש. שלום ; "היום השביעי" - א.י. השל
 - * דפי "אורזים לשבת" אישיים כמספר המשתתפים
 - * סט "אורזים לשבת" - תיק + "בלוקים"
- ◀ להוסיף את דפי "השבת שלי" וצבעי גועש ועפרונות כאופציה (מפורטת בנספח ליחידה).

משך ההעברה: 80 דקות

שבת הקהילות המאורכות

מהלך היחידה:

- שלב א' – קריאת הטקסט "על השבת" ודיון (10 דקות)
- שלב ב' - מילוי דף "אורזים לשבת" – אישי (5 דק')
- שלב ג' - תרגיל ודיון במליאה (25 דק')
- שלב ד' לימוד דף מקורות- אז למה לא כל יום שבת (20 דקות)
- סיכום- השבת ב"גשר" (20 דקות)

שלב א' – קריאת הטקסט "על השבת" ודיון (10 דקות)

הקבוצה תקרא את הטקסט הבא ותערוך דיון קצר בעקבותיו:

על השבת/ ש' שלום אדם,

אדם ושבת שלו.

יש מעלה בסערה אורות שבתו וחיי
שלהבתם, אדירה שלהבתם יש
בונה שבתו אריחים של דמעות
ובהק לשבת, כבוהק הדמעות ויש
נושא כל ימיו כפיו לשבת ואליה לא
בא.

אדם, אדם ושבת שלו אולם אחת

היא שבתו של עולם מנרות

הדמים

מבוהק הדמעות ממעל כפיים בלילות של חולין

אחת היא שבתו של עולם.

- כיצד אתם מבינים את המשפט "אדם, אדם ושבת שלו"? / מדוע דווקא "אדם" ולא

"יהודי"?

שבת הקהילות המאורכות

- אילו דרכים לציין ולחוות את השבת מציין הכותב? האם אתם מזדהים יותר עם דרך מסוימת?
- כיצד אתם מפרשים את המשפט " ויש נושא כל ימיו כפיו לשבת ואליה לא בא" (להתייחס למקור המקראי – משה רבנו שראה את הארץ מנגד ואליה לא בא).
- במה מובחנת השבת מימי החול ע"פ השיר? מה הערך המרכזי העומד מאחוריה?
- האם גם אתם מרגישים שיש בשבת משהו נשגב? האם אתם מרגישים שאתם מצליחים להשיגו?
- כיצד אתם מבינים את המשפט " אחת היא שבתו של עולם"? כיצד הוא עולה בקנה אחד עם המשפט "אדם, אדם ושבת שלו"?
- האם יש בשבת משהו שמאחד את כולם?

שלב ב' - מילוי דף "אורזים לשבת" מילוי

אישי

כל משתתף מקבל דף "אורזים לשבת" אישי עליו מופיעים כמה אייקונים ומזוודה. המשימה היא "לארוז" בתוך המזוודה רק שלושה סמלים שמבטאים את הדברים שמוכרחים להיכנס לשבת שלו (מכיוון שאסור לכתוב בשבת, הם פשוט "בוחרים בעיניים").

יש להבהיר למשתתפים כי לסמלים יכולים להיות פירושים שונים, אין 'תשובה נכונה' מבחינת משמעות הסמל, אך "אריזתו" חייבת להיות מגובה ביכולת להסביר את הבחירה.

אין להיכנס להסברים, השוואות, או שאלות בשלב זה.

רשימת האיקונים:

מחשבון, כרית, תמונה משפחתית, נרות שבת, גביע קידוש, כסף מזומן, אייקון של מסיבת ריקודים, ספר, ווקמן, חוף ים, בית כנסת, מטעמים, כדורגל, חלה, אימג' של טיול, סולם, טלוויזיה, רדיו, טלפון, , תורה, עיתונים, מצפן, משבצת ריקה – סימן שאלה.

שבת הקהילות המאורכות

שלב ג' - תרגיל ודיון במליאה

במרכז החדר מונחת "מזוודה קולקטיבית", ומסביבה מפוזרים "בלוקים" עליהם מופיעים אותם אייקונים שהופיעו בדף האישי. המשתתף הראשון מניח בתיק את שלושה הבלוקים שבחר ומנמק את בחירותיו. המשתתף הבא רשאי להחליף פריט אחד ולהכניס אחר במקומו. עליו לנמק את הדברים שהוא מכניס או מוציא, כנ"ל הבא אחריו וכך הלאה עד אחרון המשתתפים. מספר הבלוקים יישאר 5 לכל היותר לאורך כל הפעילות. ההחלטות הן פרטיות ולא ניתן לבטל אותן, אך המשתתפים יכולים לערער עליהן/לתמוך בהן.

דיון:

- הוצאתם או הכנסתם של אילו דברים לתיק הקולקטיבי הכי הפריעה להם? מדוע?
- מה מאפיין את הדברים שהיה לגביהם קונצנזוס – בלי אילו מרכיבים "השבת היא לא שבת"? מה משמעות הדבר?
- מהם הדברים שנכנסו ויצאו מהתיק לסירוגין ע"י המשתתפים ומה מייצג ה"ויכוח" על הכנסתם/הוצאתם?
- אילו ערכים "מסתתרים" מאחורי הדרכים השונות בהם תופסים המשתתפים את השבת? (חשבון נפש, מנוחה, ערכי המשפחה, אינטימיות, חברות, קדושה, חופש, ערכים דתיים ולאומיים).
- מדוע ובאיזו מידה יכולים הערכים הללו לבוא לידי ביטוי דווקא בשבת?
- האם השבת נתפסת מבחינתם כייחודית ומשמעותית? (מעבר לאספקט הטכני של המנוחה), באיזה אופן?
- כיצד מתבטאת, אם בכלל, "הנקודה היהודית" בדברים שבחרו לארוז בתיק האישי?
- האם השבת ש"ארזו" בתיקם האישי היא בעלת צביון מובהק כלשהו? (דתי / מסורתי / חילוני)
- האם העובדה שהשבת נחווית ומקוימת באופן שונה ע"י אנשים שונים היא חיובית / שלילית / מדאיגה? מדוע?
- האם השבת צריכה להיות חוויה אישית, או שעוצמתה דווקא בהיותה חוויה קולקטיבית?

שבת הקהילות המאורכות

שלב ד' – לימוד קבוצתי בנושא שבת מזוויות שונות

בשלב זה כל המנחה מחלק את המשתתפים לקב' כאשר כל קב' מקבלת דף לימוד והמנחה מסתובב בניהם. דף הלימוד מציף זוויות שונות להסתכלות על השבת:

1. איכות השבת
2. חידוש הטעם בשבת שחוזרת כל שבוע
3. לאומיות – חשיבות השבת לעם ישראל
4. המשפחתיות בשבת
5. מסורת
6. שוויון – יום מנוחה לכל היצורים
7. בשורת המנוחה

הערות:

- קיימת סבירות גבוהה כי לחלק מהמשתתפים זוהי חווית הלימוד הראשונה, חשוב לאתגר ולחבר אותם בדרך מעניינת ומושכת.
- דף הלימוד שופע במקורות, לא ניתן להספיק את כולם. תבחרו מקורות שאתם מתחברים אליהם ואתם תעבירו. לחילופין ניתן לבקש מהמשתתפים לבחור מקור שנראה להם.

שלב ה' – עיצוב השבת המשותפת

בחלק זה מבקש המנחה מהמשתתפים לתאר איך צריכה להיראות השבת בסמינר "גשר", תוך התייחסות לנקודות הבאות:

- ממה הם חוששים?
- מה הם מצפים שיהיה?
- מה יכולים להרוויח משבת כזו?
- מה הם הויתורים שהם מוכנים לעשות למען השבת משותפת?
- מה צריכה להיות המדיניות השבת: במקומות ציבוריים, בחדרים פרטיים, סביב שולחן שבת ומהי אוירת השבת?

שבת הקהילות המאורכות

נספח:

ניתן להשתמש ביחידה זו בדפי "השבת שלי". לאחר השלב הראשון של קריאת השיר "על השבת", כל משתתף מקבל דף A3 שכותרתו השבת שלי וכל אחד מצייר ציור המבטא את השבת בשבילו. מומלץ ליצור אווירה באמצעות מוסיקה. לאחר שהמשתתפים מסיימים לצייר מבקשים מהם לחלוק עם האחרים את עבודתם. לאחר מכן ממשיכים בדיון הנמצא בסוף שלב ג'.

